

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De poenis impositis dantibus, & recipientibus simoniace beneficium. punct.
25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

eo ipso ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis, sit suspensus, & per annum caeteribus mancipetur & in Bulla Sixti dicitur clericos post hac male promotos, ab executione, ministerio, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus. Per has autem constitutiones, ut bene adducit Suarez lib. 4. c. 56. n. 10. non augetur ipso iure pena suspensionis ultra id quod ex iure communi habetur, sed exaggeratur difficultas obtinendi dispensationem, precipue ad ascendendos ad superiores ordines maxime subsecuta conuictione, & condemnatione. Deinde aliqui extendunt hanc suspensionem in ordine, & procedat etiam si simonia commissa fuerit ignorante ordinato: ita Felin. cap. per rursus, de simonia, num. 3. & dicit esse communem: idem tenet Syluest. verbo suspensio num. 7. Sed contrarium est probabilius, ut tenet Nauarr. cap. 25. q. 68. referens Bellarm. & Cardin. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 24. num. 136. Eman Sa verbo simonia, n. 12. & 13. Ratio est, quia non est iure expressum, neque æquum videbatur exprimi, siquidem absque eius culpa contigit: cum enim priuari debeat vsu ordinis, cum illum valide, & licite receperit: imò addunt supradicti doctores, te non fore excommunicatum, aut suspensum, etiam si postea amico tribuas premium, quod pro tua ordinatione dedisti, facis enim ne tua causa damnum patiarur. Et hic modus dicendi videtur satis probari, in cap. de simoniae, de simonia: ibi utpote ipsi ignorantibus simoniaci ordinentur, possunt (quia simoniaci non sunt) in suis ordinibus remanere: & quamuis Glossa addat ex dispensatione, immerito addit, cum nullo textu expressè probentur necessariam esse dispensationem, neque incurrit suspensionem: nam cap. presentium 1. q. 4. quod est ad hanc rem efficacius solum probat post denunciationem etiam, & illius infamiam requiri dispensationem: in cap. vero de Regularib. de simonia, non imponitur priuatio aliqua ipso iure, & precipue hoc caput, neque alia quæ adducit Glossa supra loquuntur de ordinatione, ac proinde non sunt ad rem, cum penæ ex vno casu ad alium extendendæ non sint.

4. Tandem in supradicta Bulla Sixti v. absolutio harum censurarum, & inhabilitatum Pontifici reservatur, simulque reuocantur concessiones, & facultates Religiosis concessæ Episcopis in Trident. in sess. 24. cap. 6. de reform. Existimo tamen hac in parte non esse hanc Bullam receptam, imò Lessius dub. 24. num. 134. in fine: ait hanc Bullam plerisque locis ignorari, ac proinde non esse vsu receptam. Idem indicat Sa verbo simonia num. 12. quatenus ait: simoniaci oculi suspensio tollitur per penitentiam, & manifesti per Episcopum post penitentiam.

P V N C T V M X X V.

De penis impositis dantibus, & recipientibus simoniacè beneficium.

S V M M A R I V M.

- 1 Quorum beneficiorum datores, & receptores ha pena afficiant.
- 2 Prima pena est excommunicatio.
- 3 Secunda pena est annullatio collationis beneficiorum.
- 4 Simonia commissa in beneficio non priuat ipso iure beneficium vite obtentis.
- 5 Fructus beneficiorum ante simoniam obtentorum non debent restitui.
- 6 Electus, vel presentatus committens simoniam in confirmatione obtinenda, non annullatur eius presentatio.
- 7 Simonia ad alia beneficia obtinenda inhabilem reddit simoniacum.
- 8 Quid dicendum de penis simoniae confidentialis? Expenduntur supradicta pena.

1. POnendum in primis est iura punientia receptiones, & collationes, aut nominationes ad beneficia Ecclesiastica, & officia loqui de officiis, & beneficiis Ecclesiasticis proprie: quia penæ stringendæ sunt, & non extendendæ. Vnde pensio, & Vicaria ad nutum amobilis siue sit parochi, siue Episcopi quia proprie beneficia non sunt, non comprehenduntur sub penis impositis recipientibus, vel dantibus simoniacè beneficium: & tradit expresse Nauarr. cap. 23. num. 111. & Vgolin. tab. 4. cap. 5. Suarez cap. 8. num. 45. Lessius cap. 35. dub. 25. num. 137. Nomine autem officij Ecclesiastici in decretis punientibus simoniam in iis commissam, intelligitur idem quod beneficium, ut tradunt supradicti doctores. Neque obstat obtinentem Abbatiam, Prioratum, & Prouincialatum, Receptorum simoniacè penis impositis in extrauag. 2. de simonia: tum quia de iis expressè mentionem fecit supradictum decretum. Tum etiam quia in opinione Nauarr. quasi

quædam beneficia dicuntur. Quocirca officium Inquisitoris, Legati, delegati, Vicarij, & similibus absque aliqua pena permutari, vendi, & emi possunt, tamen non absque peccato.

2. Prima pena conferenti, vel procuranti alteri beneficium vel officium Ecclesiasticum media electione, presentatione, postulacione, institutione, confirmatione, commendatione (si interueniat simonia) est excommunicatio ipso facto, habetur in extrauag. cum detestabile, de simonia: & in supradicto motu Pij V. similiter etiam excommunicantur mediatores, ut parentes, amici, & omnes illi, qui suam operam interponunt, ut beneficium simoniacè obtineatur. Deinde recipiens beneficium, vel officium Ecclesiasticum etiam est ipso facto excommunicatus, ut ex suprad. extrauag. & motu Pij V. constat & docent omnes.

3. Secunda pena imposita in suprad. extrauag. est irritatio, & annullatio prouisionis, & collationis. Vnde nullum ius per talem prouisionem acquiritur, & sic recipiens beneficium, non facit fructus suos, sed dab periculo anime restituerit. Quod verum est, etiam si simonia commissa sit ab alio tertio, si tu sciuit, & non contradixisti. Habetur, cap. nobis fuit 27. de simonia, iuncta Glossa, & cap. sicut tuis 33. eodem tit. & tradit Couarru. Reg. peccatum, p. 2. §. 7. num. 7. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 25. num. 137. Suarez lib. 4. cap. 57. n. 28. At si sciuit, & contradixisti, valida est collatio beneficij tibi facta, ut habetur cap. sicut tuis, de simonia. Hac tamen contradictio nihil prodest, si ea non oblatante ante collationem licet pecunia datam esse, & nihilominus acceptes beneficium: quia absolute recipis beneficium simoniacè datum, neque contradicis. Vnde etsi non incidas in excommunicationem, quia non es causa simoniaci contractus, efficietis tamen inhabilis ad beneficium, ut patet ex cap. penult. de electione, & notat Lessius cum aliis lib. 2. cap. 25. dub. 15. num. 143. §. secundus est, Suarez lib. 4. cap. 59. n. 29. Quod si te ignorante, neque contradicente, quia nullam suspicionem habuisti ad contradicendum simonia commissa sit ab aliquo tertio tunc subdistingendum est, si in ordinato simonia commissa est non tenet beneficium resignatus: quia valide tibi collatum fuit: colligitur ex cap. nobis fuit, & cap. sicut tuis literis, de simonia. Secus si amicus pecuniam te ignorante dedisset, tenetis simul ac scieris, beneficium, ac fructus illis dimittere, ut ex supradictis capitibus constat, & tradunt doctores supra relati. Adde te factum fuisse inhabilem ad tale beneficium retinendum cap. nobis, fuit de simonia, & cap. penult. de Electione, ubi dicitur Episcopum non posse dispensare in prælatura, quæ per simoniam tibi collata fuit, etiam te ignorante; secus vero si sit beneficium simplex: sequitur ergo te redditum esse inhabilem ob culpam committentis simoniam.

Notanda tamen est differentia inter hunc ignorantem, & alium qui scienter beneficium simoniacè recepit. Nam scienti non prodest regula de triennali possessore, sicut neque intus, ut bene Gomez reg. de trienn. possess. quæst. 12. & secundum probabiliorum sententiam hoc extenditur ad simoniam conuentionalem completa ex parte rei spiritualis. At ignorantibus per triennium cum illa ignorantia possederit beneficium fuit supradicta regula, & neque ei potest his intentari, quia bona fide, & colorato titulo possedit: ita Gomez supra, & Vgolin. tab. 4. cap. 6. §. 9. & Suarez lib. 4. c. 57. num. 9. Lessius c. 35. dub. 25. num. 140. §. quarto. Insuper aduerto, electionem esse validam, si commissa fuit simonia cum aliquo ex electoribus, si tamen alij qui non delinquant sufficientes sint ita: Abbas in cap. cum super. de offic. delegat. n. 13. Suarez §. 1. in 3. part. disp. 14. sect. 2. Nicol. Garcia 5. part. de benefic. cap. 5. num. 74. Man. Rodrig. 2. 2. sum. cap. 59. num. 6. conclus. 5.

4. Sed dubium est, an simonia commissa in beneficio te priuet ipso iure beneficiis ritè obtentis?

Respondeo ipso iure te non priuari beneficiis ritè obtentis: ita expresse Nauarr. cons. 92. de simonia, Vgolin. tab. 4. c. 6. §. 6. num. 3. Suarez lib. 4. cap. 58. num. 6. Man. Rodrig. 2. 2. sum. cap. 56. vers. il nouo. Ratio est; quia respectu beneficij acquirendi est lex prohibens, & annullans actum: respectu vero beneficiorum est lex penalis quæ non obligat vsque ad condemnationem, ut probat Castro de lege panali, lib. 2. c. 19. Couarru. in cap. omnes num. 9. de Testamentis, & in 4. decret. 1. part. cap. 6. §. 8. num. 10. Nauarr. cap. 13. num. 10. Præterea quia nullibi est expressa talis pena, scilicet priuatio ipso iure beneficiorum ritè obtentorum cum eo rigore: nam licet in cap. inquisitionis, de accusationib. dicatur obtinentem beneficium simoniacè esse impedimentum à reiteratione beneficij, etiam post peractam penitentiam, intelligendum est à reiteratione eiusdem beneficij, vel intelligi debet à reiteratione cuiuscunque beneficij secuta sententia condemnatoria, siquidem ibi equiparatur simoniacus homicida, qui beneficiis non priuatur ipso iure ante sententiam, sed venit priuatus, ut colligitur ex cap. clericus, de cler. & vel monachi, ubi honore priuatur, & docet Nauarr. c. 8. de simon. n. 5. fine.

5. Ex iis inferto primò fructus beneficiorum ante simoniam

DE
CASTRO
PALACIO
TOM.

nam obtentos non esse ipso iure restituendos: siquidem habitum iure ad beneficia, & in fructus habetur: & ita tradit Suarez lib. 4. de simon. c. 58. num. 8. Per sententiam autem priuari potest illis fructibus, non quia non percepti sunt ex beneficiis post commissum delictum, sed quia potest ei imponi poena pecuniaria pro delicto simoniaci: sicut & poena corporalis, quando delicti gratias id postulat: sententia autem condemnatoria in fructibus ad ipsos fructus terminari debet. Neque sufficit, si sit condemnatoria, & priuatiua beneficiorum, ut intelligamus ad fructus perceptos extendi: si quidem sunt res omnino distinctae, ut recte Suarez c. 58. num. 8. verum Rebuff. de pacificis possession. n. 265. & pract. benefical. tit. de modis amitt. beneficia, n. 33. & segg. & Bernard. Diaz in pract. c. 135. existimant priuari posse fructibus perceptis, de beneficiis acquisitis ante simoniam, quasi retrahendam priuationem beneficij, ut in heretico, iuxta c. cum secundum leges, de hereticis in 6. Sed quod diximus est probabilis.

6. Infero secundo, electum, vel presentatum committentem simoniam pro confirmatione, non obinde eius electionem, vel presentacionem ritè factam annullari: & tradit Lessius lib. 2. c. 35. dub. 25. num. 138. & Suarez lib. 4. c. 58. num. 6. & colligitur ex c. confirmationem, de electione in 6. ubi non censetur prior actus irritus ob irritationem posterioris. Per sententiam autem venit irritanda electio illius qui pro confirmatione simoniam commisit: ut tradit Vgolin. tab. 4. c. 6. n. 4. §. at quid, cum Felino, & aliis in c. sicut eius, de simonia. Verum si in electione, vel presentacione simonia commissa fuerit, omnes actus subsequentes sunt irriti: quia validi esse non poterant absque illis. Non enim confirmatio valida esse potest, sine eo quod electio valida proponatur.

7. Rursus inquires: an hæc simonia te constituat inhabilem ad alia beneficia obtinenda? Respondeo probabilis esse iuxta Constitutionem Pij V. te ipso iure inhabilem reddi, inquit enim Pontifex illis scilicet beneficiis per simoniam acquisitis sit ipso iure priuatus, & perpetuò sit inhabilis ad ea, & quocumque alia beneficia Ecclesiastica obtinenda: & ita tradit Suarez lib. 4. c. 58. num. 11. Verum Nauarr. conf. 92. de simon. existimat inhabilitatem ad beneficia obtinenda ipso iure non incurri: quia in hac parte ista constitutio non est recepta, & censetur Suarez supra, & Lessius c. 35. dub. 26. cum etiam respectu simoniaci confidentialis requirit sententiam declaratoriam criminis ad inhabilitatem contrahendam respectu aliorum beneficiorum.

8. Sed quid de poenis simoniaci confidentialis? Respondeo poenas impostas committentibus crimen confidentiarum iuxta supradicta sunt. Prima: excommunicatio Papæ reservata tam dantibus quam accipientibus. 2. Episcopis, & collatoribus interdictum. 3. Religio, & collatio beneficii nulla. 4. Inhabilitas ad idem, & ad alia beneficia obtinenda. 5. Retrahatur illud beneficium in quo delictum commisit sedi Apostolicæ, ita ut ordinarius non possit in illius provisione se intromittere. 6. Fructus male percepti cameræ Apostolicæ applicantur. 7. Priuatur committentem omnibus beneficiis, & personis antea obtentis, & inhabilitatem inducit ad alia obtinenda.

Circa supradicta aduerto, has poenas ipso facto incurri, ut constat ex extrau. Pij IV. incipiente: Romanum, &c. quæ est 109. in Bullario; & ex Constitutione Pij V. incipiente: Inolerabilis, quæ est 87. in ordine. Excipitur tamen primò priuatio beneficiorum antea possessorum: hæc enim requirit saltem sententiam declaratoriam criminis, ut tenet Suarez lib. 4. de simon. cap. 43. n. 13. & 14. Secundo excipitur inhabilitas ad reliqua omnia beneficia, quæ etiam expostulat sententiam declaratoriam criminis iuxta receptum usum: ita tenet Lessius lib. 2. c. 35. dub. 26. n. 147.

Deinde est notandum necesse non esse simoniam completi ex vtraque parte, hoc est beneficium datum in confidentiam iterum renouari, sed sufficit, si beneficium detur ea conditione, ut dimittenti, vel alteri resignetur, vel fructus illius soluantur, & ea intentione recipiatur, ut habetur in supradictis Bullis: & notauit Lessius & Suarez supra, & Nauarr. cap. 23. n. 100. verè secundò nota, & Man. Rodrig. verbo simonia, c. 56. n. 7. verè il. 2. se ha de nota.

De mediatoribus, & interuentoribus in supradictis Bullis nihil expressè cautur: quare solum ex extrau. 2. de simonia, incidunt in excommunicationem secundum probabilem sententiam, quando simonia ex vtraque parte completur, & secundum probabilem, quando beneficium ea conditione recipitur.

PUNCTVM XXVI.

An acquisita per simoniam debeant restitui?

SVMMARIVM.

1. Nihil spirituale excepto beneficio debet restitui.

2. Proponitur obiectio, & soluitur.
3. Pretium receptum ob beneficium, vel aliud spirituale, si beneficium non desit, tenetur danti restituere.
4. Si desit beneficium, etiam tenetur restituere ante sententiam.
5. Expenditur cui est facienda restitutio.
6. Pro alia quantis simonia receptum non debet restitui ante sententiam.
7. Quid dicendum in aliis simoniis stante iura natura.

1. **C**um acquisita per simoniam in duplici differentia esse possint, alia temporalia, alia vero spiritualia. Dicendum in primis est de spiritualibus obnoxia non esse restitutioni neque ex iure diuino, neque Ecclesiastico præter beneficia: est communis sententia doctorum, ut testatur Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 29. & 30. in princ. Suar. lib. 4. cap. 59. a num. 28. Ratio est: quia iure diuino solum requiritur ad validam translationem rerum spiritualium potestas, & intentio in conferente, & capacitas in suscipiente. Quod autem fiat pro pretio, vel sine illo non obstat validitati actus, ut constat in omnibus Sacramentis si pro pretio essent administrata, & in consecratione Ecclesiarum, altaris, & similibus. Et de professione Religionis etiam certum est, neque iure diuino, neque Ecclesiastico irritam esse propter pretium factam, ut colligitur manifestè ex c. veniens, de simonia. Quocirca si compates reliquias sanctorum, grana benedicta, ius patronatus, licentiam eligendi confessorem pretio aliquo, non tenetur ea dimittere, siquidem non peccasti contra iustitiam dando pretium pro illorum acquisitione, sed solum peccasti contra Religionem indebitè tractando res Ecclesiasticas. Solum excipiuntur (ut dixi) beneficia, quæ si per simoniam realem acquiras, tenetur dimittere iure Ecclesiastico ob extrau. cum deestabile, de simonia: est enim collatio irrita.

2. Obiicit potest c. si. de Pactis, c. praterea, de transactio. ubi omnis pactio, transactio in spiritualibus nullius esse momenti censetur: si igitur nullius est momenti, tenetur sic acquirens rescindere contractum, & rem spirituales relinquere. Respondet Lessius c. 35. dub. 30. n. 168. sine rem spirituales, quæ restitui potest, esse restituendam, si pretium redatur, quod pro ea datum fuit; secus verò si pretium non redatur; aliàs cogetur vna pars rescindere contractum nulla sibi facta compensatione. Secundo tamen respondeo cum Suar. lib. 4. c. 60. n. 4. supradictos textus, & similia loqui solum in materia beneficii: Quod si velis ut loquantur in omni materia, dicendum est loqui de pactione inducente obligationem in futurum, quæ omnino est irrita, & nullius momenti, ut potè quæ obligat ad malum, & peccatum, non de actione, seu traditione, qua de facto res spiritualis pro temporalibus donatur.

3. Maior est difficultas de pretio recepto pro spiritualibus: qua ratione tenetur quis ad illius restitutionem.

Primò certum esse debet, si accipias pretium, ut conferens beneficium, vel aliud quodvis spirituale, te teneri ad restitutionem non impleta conditione: in hoc omnes conveniunt: imò tenetur restituere danti quia nullibi cautum est alteri restitutionem esse faciendam: ita Calet. in summ. verbo simonia, c. 3. Victor. 2. p. vel. n. 6. Nauarr. cap. 23. num. 104. Sorus quæst. 8. art. 1. Suarez lib. 4. cap. 59. num. 2. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 31. num. 170. Non tamen repugnat potest dante propter turpitudinem admissam, ut bene Couart. ad reg. peccatum, part. 2. §. 2. num. 8.

4. Secundo certum est, ex iure Ecclesiastico pretium receptum, pro presentacione, collatione, confirmatione, &c. beneficii debere necessariò restitui ante iudicis sententiam: ita multis relatis docet Suar. lib. 4. cap. 60. num. 3. Lessius dub. 30. num. 169. & expressè decidit in cap. de hoc, de simonia: ubi Glossa, & doctores: ait enim Alex. III. scribens ad Toleran. Archiepiscopum. Regem, & principes eius debes inducere, ut si quæ receperint à præfato Episcopo, ut eius electioni præstarent assensum, Ecclesie Exoniensi sine diminutione restituant, cum ea sine graui suæ salutis periculo retinere non possint.

5. Petes, cui debeat fieri hæc restitutio? Respondeo ex iure communi faciendam esse Ecclesie, in qua est beneficium, & constat manifestè ex supradict. cap. de hoc, & ita docuit D. Thom. q. 100. art. 6. ad 3. Potest tamen fieri pauperibus de arbitrio superioris, ut tenet, ibi D. Thom. & Doctores: imò fieri posse pauperibus ex consuetudine recepta: tenent multi allegati à Couart. reg. peccatum, 2. part. §. 3. n. 6. & fuit D. Thom. 2. 2. quæst. 32. art. 7. ubi dicit pretium simoniacum non esse restituendum danti, sed in elemosinas erogandum. Aduerto tamen non videri improbabile pretium acceptum pro donatione beneficii restitui posse ante sententiam iudicis ei qui dedit post sententiam, cui index addixerit: Sic Sorus lib. 9. q. 8. art. 1. & Bannez 2. 2. quæst. 32. art. 7. Arag. 2. 2. quæst. 100. art. 6. verè ad 2. argum. pag. 1135. Man. Rodrig. 2. tit. sum. cap. 66. num. 4. & reputat probabile Lessius dub. 31. num. 171. & Valen. ff. 4. disp. 6.